

УДК 339.9

Сліпенко А.К.–ст. гр. УЗ-51

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ІННОВАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇН

Науковий керівник: доц., к.е.н. Артеменко Л.П.

В умовах глобалізації компанії країн, що розвиваються, все частіше відчувають тиск інновацій. Такі сфери, як R&D, програмне забезпечення, проектування, освіта, маркетинг та менеджмент, все частіше займають важливу роль у виробництві товарів і послуг. Таким чином, конкурентоспроможність компаній та країн залежить від їхніх можливостей вносити інновації та їх орієнтації на технології та інформацію. Інновації в країнах, що розвиваються, розглядаються як основна концепція у вирішенні соціальних проблем, таких як забруднення навколишнього середовища, бідність і безробіття. Сьогодні роль і значення інновацій стали більшими, ніж економічні досягнення [1].

Концепція інновацій пов'язана з унікальними винаходами і процесами, які дозволяють розвиватися в сучасному суспільстві і змінювати життя людей. Вона повинна розглядатися як процес, який включає нові ідеї в економіку і змінює продукт, а також спосіб його виготовлення. Інновація є показником успішної економіки, вона веде економічний розвиток і створює нові сфери бізнесу. Країни з низьким рівнем заробітної плати інвестують в освіту, дослідження та бізнес-інновації. Внаслідок того, що технологічні та інноваційні процеси поступово стають детермінантами в конкуренції, використання нових технологій та спроможності зробити інновації зростають, як найважливіша складова конкурентоспроможності і вони стали однією з основних умов підтримки компаній свого існування в рамках глобальної економіки [2].

Розглянемо вплив інновацій на конкурентоспроможність України та країн ЄС.

Таблиця 1

Інноваційна складова міжнародної конкурентоспроможності України та країн ЄС 2017-2018 рр.

Складові розвитку інновацій	Оцінка* за країнами							
	Україна	Німеччина	Франція	Швеція	Бельгія	Нідерланди	Норвегія	Польща
Потенціал для інновацій	4.3	5.8	5.5	5.8	5.5	5.7	5.3	4.1
Якість науково-дослідних інститутів	3.9	5.7	5.8	5.7	5.8	6.1	5.4	4.2
Витрати компаній на НДДКР	3.2	5.6	5.2	5.6	5.2	5.2	4.9	3.4
Співпраця між університетами та промисловістю в НДДКР	3.4	5.4	4.2	5.2	5.3	5.6	4.8	3.2
Урядові закупівлі передових технологій	3.0	4.9	3.6	4.2	3.6	4.1	4.1	3.1
Наявність вчених і інженерів	4.7	5.2	4.6	4.8	4.5	4.9	5.1	4.2
Патенти (подачі на млн. жителів)	3.6	218.9	126.6	317.9	110.4	211.9	139.3	10.5
Показник інновацій загалом	3.4	5.6	4.9	5.5	5.0	5.6	5.0	3.4
Місце країни у рейтингу за	61	5	17	7	16	6	14	59

показником інновацій								
Місце країни у рейтингу міжнародної конкурентоспроможності	81	5	22	7	20	4	11	39

*Оцінка за шкалою від 1 до 7, якщо не зазначено інакше

Джерело: розроблено автором на основі [3]

З табл. 1 можна побачити, що Україна значно програє за показником інноваційності країнам ЄС. Найбільш проблемними аспектами інноваційності є кількість патентів, урядові закупівлі передових технологій та витрати компаній на НДДКР. Низький рівень показника інновацій є однією з причин того, що Україна займає 81 місце зі 137 у рейтингу міжнародної конкурентоспроможності. У той же час, сильними сторонами є наявність вчених та інженерів, а також потенціал для інновацій.

У 2018 році ВЕФ було введено новий метод розрахунку рівня конкурентоспроможності під назвою Index 4.0, що визначає важливість людського капіталу, інновацій, стійкості, а також майбутній розвиток економіки в четвертій індустріальній революції. Під час революції йде стрімкий рух до автоматизації процесу виробництва. Машина більш тісно взаємодіють з людьми через інтернет речей (IoT), винесення віртуального світу на вищий рівень, створення штучного інтелекту, який навчається тим, що збирає дані про життя людей, а також дані отримані з власного досвіду. Згідно із рейтингом GCI у 2018 році [4] Україна посіла 58 місце за показником інноваційності. Лідером за цим показником стала Німеччина. За останній рік Україна покращила стан розвитку кластерів (лідером стали США), застосування міжнародних спільних винаходів, співпрацю між багатьма зацікавленими сторонами (лідером стали США), кількість наукових публікацій, заявки на патенти та застосування додатків для торгових марок. Але погіршились показники різноманітності робочої сили (лідером стала Канада), витрати на НДДКР та індекс якості дослідницьких інститутів.

Підвищення конкурентоспроможності вимагає добре функціонуючих ринків, ефективних інститутів, наявності талантів, високої інноваційної здатності, швидкого поширення інформаційних і комунікаційних технологій, породжуючи нові бізнес-моделі несуть великі перспективи для майбутньої хвилі інновацій, які можуть призвести до довгострокового зростання [5]. Для успіху в Четвертій промисловій революції, країнам необхідно використовувати інноваційні можливості та зосередитися на розвитку збалансованої та динамічної інноваційної екосистеми.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Doğan Ebru. The effect of innovation on competitiveness. - 2016. - [Електронний ресурс] - режим доступу: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/268727>
2. Castellacci, Fulvio. Innovation and the International Competitiveness of Manufacturing and Service Industries: a Survey. - 2019. – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.dime-eu.org/files/active/0/CastellacciDIMEReport.pdf>
3. The Global Competitiveness Report 2017–2018// Insight Report 2017 - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://nonews.co/wp-content/uploads/2018/10/GCR2018.pdf>
4. The Global Competitiveness Report 2018// Insight Report 2017 - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>
5. Полях М. В., Артеменко Л. П. Інноваційний розвиток економіки України//Conference Proceedings of the International Scientific Internet-Conference Modern Problems of Improve Living Standards in a Globalized World. – 2016. - С. 196-198. http://bdpu.org/sites/bdpu.org/files/inf/Internet-Conference_December%202016.pdf